

1 februari 2021

a20-0558
TB/JL

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

S2020/09429

Yttrande över promemoria Vissa undantag från bestämmelserna om karensavdrag

Kommunal har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerad promemoria och framför följande synpunkter:

Kommunal är positiva till förslaget att i lagen (1991:1047) om sjuklön ge möjlighet för arbetsmarknadens parter att genom kollektivavtal komma överens om att det inte ska göras något karensavdrag alls för vissa arbetstagare. Då de negativa konsekvenserna av karensavdraget är omfattande både för individen och samhället har Kommunal länge krävt att karensavdraget ska avskaffas permanent. I väntan på ett helt avskaffat karensavdrag är möjligheten att kunna avtala om ett borttaget karensavdrag ett steg i rätt riktning. Kommunals medlemmar inom vård och omsorg har nämligen inte tid att vänta på en ny lagstiftning om ett helt borttaget karensavdrag. Vård- och omsorgsanställda löper relativt större risk för sjukdom på grund av arbetets natur där fysisk närkontakt med omsorgstagarna, de äldre eller barnen gör det svårt att undvika smittspridning. Därför skickade Kommunal tillsammans med Vårdförbundet ett brev till Socialdepartementet med en vädjan om att ändra i lagstiftningen så att det blir möjligt för arbetsmarknadens parter att kunna avtala bort karensavdraget för vissa grupper.

Den nuvarande pandemin har gjort de negativa konsekvenserna av karensavdraget ännu mer påtagliga. Risker för smitta på arbetsplatsen och i samhället ökar när de ekonomiska konsekvenserna av att stanna hemma vid sjukdom är så pass höga som 20 procent av veckolönen. Regeringen har under den pågående pandemin försökt minska de negativa konsekvenserna av karensavdraget med hjälp av en tillfällig karensersättning. Efter pandemin förväntar vi oss att denna utveckling inte rullas tillbaka till det gamla dåliga regelverket, utan att karensavdraget kommer avskaffas permanent och för alla grupper.

De delar i förslaget som Kommunal ser som mycket negativt är att vissa anställningsformer, såsom timavlönade och behovsanställda som inte uppfyller villkoren för sjuklön inte ska omfattas. Det riskerar att motverka syftet att inte sprida sjukdom typ covid-19. Det är denna grupp av anställda som är de som rör sig mellan olika arbetsplatser, avdelningar och vårdtagare i högst grad. De som är behovsanställda har också generellt knappa ekonomiska marginaler och ett karensavdrag slår därför mycket hårt mot denna grupp anställda. Generellt omfattas 90 procent av hela arbetsmarknaden av kollektivavtal. För denna sektor är procentsatsen troligen högre då samtliga arbetsgivare inom kommun och region har kollektivavtal och dessutom samma avtal. Att då utesluta en grupp som redan är i en utsatt position utifrån att det är administrativt krångligt att utreda om de skulle arbetat för en arbetsgivare där förhandling om

karensavdraget skett är orimligt. Dessa personer måste redan i dag visa på att de skulle haft arbete för att kunna få ersättning från sjukförsäkringen. Och här skulle en komplettering av underlaget vara en småsak jämfört med att utestänga denna grupp.

Kommunal ser det även som negativt att det görs en tidsbegränsning i lagen om ett och ett halvt år mellan 1 augusti 2021 till och med 31 januari 2023. Det är en mycket kort tidsperiod. Möjligheten att genom kollektivavtal komma överens om att det inte ska göras något karensavdrag behöver gälla tills vidare eller tills karensavdraget tas bort helt av riksdagen.

Vänliga hälsningar
Kommunal

Tobias Baudin
Förbundsordförande

Josepha Lindblom
Utredare